



Šifra kandidata:

**Državni izpitni center**



M 2 0 1 6 4 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

# **TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE**

Izpitna pola

**Petek, 5. junij 2020 / 90 minut**

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:*

*Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.*

*Priloga z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) in konceptni list sta na perforiranih listih,  
ki ju kandidat pazljivo iztrga.*

**SPLOŠNA MATURA**

## **NAVODILA KANDIDATU**

**Pazljivo preberite ta navodila.**

**Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.**

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 15 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 61. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

*Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.*







**Konceptni list**

Empty rectangular box for writing.

**Odlomek iz dramskega besedila (A)**

*Vsi so tiho.*

MAŠA: Ni bilo lahko sprejet Damjana za zeta.

LUCIJA: Res primeren trenutek, mama.

MAŠA: Pusti, da povem. Hočem reči, da ni lahko bit odprt in brez predsodkov. Pri najinih letih. Vsako jutro, ko se zbudim, čutim, kako se mi oži obzorje, kako sem malenkost bolj toga kot prejšnji dan. Ampak se vseeno trudiva. Da ne bi dopustila, da nama predsodki zameglijo razum. Da bi bila pravična, objektivna. Kakor koli obrneš, naša družina v tej hiši res živi že sto let. Vse življenje sva se trdno držala nekih načel in včasih sva se komaj pretolkla. Mogoče je čas, da odločitve prepustiva vam, ki se boljše znajdete, ker se bojim, da tokrat pa ne bi več zmogla.

ALISA: Mama! Vsi takole našemljeni ji boste zdaj lepo pustili, da se bo poročila s človekom, ki ga briga za druge in mu stoletna zgodovina ne pomeni nič. Če sem konkretna, sto let je bršljan obraščal hišo, on ga je dal pa odstranit. Kje je bršljan, pizda?!

LUCIJA: Bršljan?!

MAŠA: Zaradi obnove ... treba ga je bilo odstranit ...

LUCIJA: Poslušaj me, ti, Alica v čudežni deželi! Točno tako je, hišo je treba renovirat. Ker zadnjih sedemdeset let vanjo noben ni vložil niti ficka, ker noben ni imel kje vzeti. Zato je bršljan moral iti. Zelo mi je žal, če te je to tako prizadelo, ne glede na to, da nas blagovoliš obiskat enkrat na leto. Jaz sem pregovorila Damjana, naj kupi hišo. Misliš, da se zdi njemu terna živeti z vsemi vami?! Jaz sem ga prepričala. Zato da ta čudovita vila na tej fantastični lokaciji, v kateri životari en kup penzičev, ne bi padla v oči komu drugemu. Komu, ki bi bil manj sentimentalni. Kakor se to danes rado dogaja v tej prekrasni deželi.

ALISA: In kakor se je že zgodilo našim sosedom.

LUCIJA: Vsi so dobili denar! Pojma nimaš, kako stvari tukaj delujejo. Daj razumeti, ženska, tukaj je divji zahod. Tukaj ne moreš niti prdniti, ne da bi koga podkupil. Uboga starčka s svojima penzijama v tem gosposkem stanovanju niti mesečnih stroškov ne moreta pokriti. Dunja je občepela pri nas brez vsega. Potem ko se je s tistim nasilnim prascem deset let preklala po sodiščih. Deset let. Dokler ni nazadnje izgubila tožbe. Ko sem pa jaz predlagala, da vzamemo stvari v svoje roke in pošljemo h Karlu ene par fantov, da ga prebutajo, so bili pa vsi ogorčeni. Kaj hujšega! Ne, ne, tako se pa mi ne gremo. Mi zaupamo sodišču. Zakon je na naši strani. Ja pa ja. No, zdaj pa imate. Ona cele dneve kadi in pizdi, on je pa na Ministrstvu za zunanje zadeve. V tej hiši je najina prababica garala za gospodo. Tukaj so se rodile babica in mama in Dunja. Nam se v tej hiši ni godilo slabo. In jaz te hiše ne dam. Ne bom dovolila, da bi jo kupil kdo, ki bi vse brcnil na cesto in tukaj naredil wellness. Ker sem sentimentalna, pizda. Vi pa samo debelo gledate in jamrate. Oči še zmeraj vsak teden igra loto. Mama ne neha ponavljati, kako je bilo včasih boljše. „Nismo imeli veliko, ampak smo se počutili varne.“ Kar se malo čudno sliši, glede na to, da ste se na koncu vsi poklali med sabo. Pa tudi ti se nič ne zmrduj. Ko sem bila zadnjič pri tebi na obisku, si komaj shajala. Tista tvoja gazdarica te je gledala, kot da si kup dreka. Še zdaj si ni zapomnila, a je Croatia v Russia ali je Russia v Croatia. Ko so te pa obiskale tri tvoje prijateljice, malo da ni poklicala policije. Zato ker, kaj pa je stanovanje s štirimi Hrvaticami drugega kot bordel. Ne bo dolgo, pa se boš priplazila nazaj. Vas bom morala jaz vzdrževati, zato ker sem bila edina zadosti pametna, da sem se prilagodila. Jaz, ja. Življenje je res polno presenečenj!

*Tišina.*

LUCIJA: In hiša bo naša. Napisana je na moje ime. A mislite, da sem neumna?



*Predah.*

ALISA: In Damjan se je strinjal?

LUCIJA: Na srečo še prav pride, da ni vse napisano na njega.

*Tišina. Vsi so izčrpani. Vlado se sesede na stol. Dunja prižge cigareto.*

ALISA: Lucija, to ni prav. To ni v redu.

LUCIJA: Alisa ... Pejt se prosim malo uredit. (*Pokaže na njena oblačila.*) Taka ne moreš bit. Mama, a mi prineseš par mokrih robčkov, švicam, da kar teče z mene. Dunja, pokliči katering in jim povej, da jim Damjan prijazno sporoča, da imajo, da se tukaj narišejo v petih minutah, drugače jim sploh ni treba hodit. Oči, mogoče ne bi bilo slabo, da vzameš en xanax, ker ne bi radi videli, da v cerkvi narediš kakšno sceno. In naj eden, prosim z mano ponovi očenaš, da se ne bom blamirala. Dajmo malo dobre volje, saj bo šlo. Danes je najsrečnejši dan mojega življenja.

*S ceste se zasliši bučna glasba. Streli, vriskanje, vzkliki, tamburice. Prihaja ženin s tamburaši. Člani družine Kos obstanejo kot okamneli.*

**Odlomek iz dramskega besedila (B)**

NATAŠA: Torej, jutri bom že sama tukaj. *Zavzdihne*. Najprej bom ukazala, naj posekajo ta smrekov drevored, potem tale javor stran ... Zvečer je tako grd ... *Irini*. Ljuba moja, tale pas ti sploh ne pristaja ... To je neokusno ... biti mora kaj svetlega. In tukajle bom ukazala posaditi rožice in bo dišalo ... *Strogo*. Kaj se pa vilice valjajo tukaj na klopi, sem vprašala. *Kriči*. Tiho!

KALIGIN: Razpoči se!

*Za odrom igra godba koračnico; vsi poslušajo.*

OLGA: Odhajajo.

*Pride Čebutikin.*

MAŠA: Naši odhajajo. Kaj moremo ... Srečno pot. *Možu*. Domov bo treba ... Kje imam pa klobuk in pelerino?

KULIGIN: V hišo sem nesel ... Precej prinesem. *Gre v hišo.*

OLGA: Da, zdaj gremo lahko domov. Čas je.

ČEBUTIKIN: Olga Sergejevna!

OLGA: Kaj je? *Premor*. Kaj je?

ČEBUTIKIN: Nič ... Ne vem, kako bi vam povedal ... *Ji šepeta na uho.*

OLGA *prestrašeno*: Ni mogoče!

ČEBUTIKIN: Da ... Taka je ta reč ... Utrujen sem, izmučen, ne bom več govoril. *Nejevoljno*. Sicer je pa vseeno!

MAŠA: Kaj se je zgodilo?

OLGA *objame Irino*: Grozen dan je danes ... ne vem, kako ti naj povem, draga moja.

IRINA: Kaj je? Povejte vendar – kaj je? O, ljubi bog! *Joka*.

ČEBUTIKIN: Ravno kar je bil v dvoboju ubit baron ...

IRINA *tiho joka*: Vedela sem, vedela sem ...

ČEBUTIKIN *v globini odra sede na klop*: Utrujen sem ... *Vzame iz žepa časopis*. Naj se izjokajo ... Tiho zapoje. Ta-ra-ra-rintintin ... usedem se na konfin ... Pa a ni vseeno!

*Tri sestre stojijo, prižete druga k drugi.*

MAŠA: O, kako igra godba! Odhajajo od nas, eden je odšel za zmeraj, za zmeraj, za vselej, me ostanemo same, da začnemo življenje na novo. Treba je živeti ... Treba je živeti ...

IRINA: Prišel bo čas, vsi bodo spoznali, zakaj vse to, vse to trpljenje, nobenih skrivnosti ne bo. Dotlej je treba živeti ... treba je delati, samo delati! Jutri odidem sama, učila bom v šoli in dala vse življenje tistim, ki jim je, morebiti, potrebno. Zdaj je jesen, kmalu pride zima, sneg bo zapadel, jaz pa bom delala, delala ...

---

(Vir odlomka: Čehov, Anton Pavlovič. Striček Vanja; Tri sestre; Češnjevi vrt: (tri drame). Ljubljana: Mihelač, 1993.)



**Prazna stran**



V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.



# Prazna stran

**OBRNITE LIST.**



1. Odlomek A je vzet iz dramskega besedila avtorice Tene Štivičić, 3 zime. Umestite ga v celotno zgradbo besedila, obkrožite letnico, ki opredeljuje dramski čas, in določite letni čas:

1945, 1990, 2011

---

---

---

---

---

---

---

---

(3 točke)

2. Odlomek B je vzet iz dramskega besedila Antona Pavloviča Čehova, Tri sestre. Umestite ga v celotno besedilo. Določite dramski čas in letni čas.

---

---

---

---

---

---

---

---

(3 točke)

3. S pomočjo časovnih informacij povzemite nadaljevanje dramskega dogajanja besedila 3 zime po odlomku A, ga povežite s povedjo iz Mašine replike v odlomku A („Kakor koli obrneš, naša družina v tej hiši res živi že sto let“) in časovne informacije utemeljite.

---

---

---

---

---

---

---

---



---

---

---

---

(4 točke)

4. Obkrožite tiste dele uvodnih didaskalij, ki jih najdemo v besedilu 3 zime, in jih še dodatno pojasnite. *naslov, podnaslov, moto, posvetilo, seznam dramskih oseb, prve časovne in prostorske informacije, druga avtoričina pojasnila*

---

---

---

---

---

---

(3 točke)

5. Opišite dramski prostor dogajanja besedila 3 zime, kot je naveden v uvodnih didaskalijah. Izpišite, kako dramski prostor označujeta dramski osebi Alisa in Lucija v odlomku A.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

(4 točke)



6. Označite dramski osebi Aliso in Lucijo iz odlomka A. (Kaj ju zbližuje? Kaj ju ločuje v odlomku? Kaj želite, česa ju je strah?)

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

(6 točk)

7. Primerjajte t. i. reprezentacije ženskosti in vprašanja enakopravnosti spolov skozi dramski usodi obeh Maš iz besedil 3 zime in Tri sestre.

---

---

---

---

---

---

---

(5 točk)

8. Nataša v dramsko besedilo vstopi kot že označena oseba. Kdo jo predhodno označi v 1. dejanju in kako? Povzemite Natašino dramsko zgodbo iz dramskega besedila Tri sestre, utemeljite jo s pomočjo Natašine opazke o pasu, namenjene Irini, v odlomku B.

---

---

---

---

---

---

---

(6 točk)



9. Razdelite dramski odlomek B na dramske situacije, svojo razdelitev utemeljite in poimenujte ključne dogodke.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

(6 točk)

10. Obkrožite črki pred pravilnima odgovoroma in odgovora utemeljite.

Dunja in oče sta dramski osebi, ki sta v konfiguraciji odlomka A:

A govoreči      B negovoreči      C prisotni      D odsotni

Utemeljitev: \_\_\_\_\_

---

---

(3 točke)

11. V odlomku A se omenjata tudi dramski osebi Damjan in Karlo. Označite ju s pomočjo povzemanja oznak drugih oseb v odlomku A.

---

---

---

---

---

---

---

(4 točke)



12. Pojasnite pomen, ki ga ima dogajanje v tejhoskopiji tako pri odlomku A kot pri odlomku B.

---

---

---

(2 točki)

13. Primerjajte vzdušje Irinine zadnje replike iz odlomka B z vzdušjem leta 1945 iz dramskega besedila 3 zime.

---

---

---

---

(2 točki)

14. Dopolnite praznine.

Tena Štivičič je leta 1977 rojena prodorna hrvaška dramatičarka, ki živi in ustvarja v

\_\_\_\_\_ . Njena igra 3 zime je bila decembra

\_\_\_\_\_ z velikim uspehom krstno uprizorjena v

\_\_\_\_\_ . Zanja je avtorica prejela nagrado

Susan Smith Blackburn 2015, ki jo v New Yorku podeljujejo najboljšim v angleščini pišočim

dramatičarkam z vsega sveta. V slovenskem gledališču so bili uprizorjeni že trije njeni dramski

teksti. Navedite naslova dveh: \_\_\_\_\_ in

\_\_\_\_\_ .

(5 točk)



15. Imenujte igralki na sliki in njuni vlogi. Navedite ime režiserke uprizoritve drame 3 zime v Mestnem gledališču ljubljanskem. Opišite vzdušje, ki ga izraža fotografija.



---

---

---

---

---

(5 točk)

